

EDITORIAL

LA GIRONA DEL BARROC, IV CONGRÉS D'HISTÒRIA A GIRONA

L'Institut d'Estudis Gironins, en col·laboració amb altres entitats o institucions, convoca periòdicament els congressos d'història de Girona. Ho fa aprofitant l'oportunitat que ofereixen les commemoracions històriques, i també està atent a altres motivacions com ara l'interès en certs temes de la història de Girona i el dèficit en el coneixement d'altres. És una manera d'incentivar la recerca històrica sobre temes d'actualitat i de donar a treballs d'interès per la història de Girona la possibilitat d'ésser publicats, juntament amb altres del seu mateix context històric, en una revista de llarga tradició com són els nostres Annals.

Tots els congressos han tingut lloc a la seu social de l'Institut, la masia del carrer de Fora Muralla, situada als peus mateixos d'un lloc tan emblemàtic i carregat d'història com és la Torre Gironella, i tots ells s'han publicat puntualment.

El primer va tenir lloc l'any 2000, amb el títol que feia referència a la fi del segon mil·lenni: *Girona, dos mil anys d'història*. Es va publicar en els Annals número XLII de 2001.

El segon va tenir lloc els dies 27 i 28 de novembre de 2003, i es va dedicar a *La catedral de Girona*. Es va publicar en els Annals XLV de 2004, en un volum que es va exhaurir ràpidament.

El tercer, *Guerra i poder en terres de frontera (1792-1823). Bicentenari de les Guerres Napoleòniques* va tenir lloc els dies 19, 20 i 21 de novembre de 2009 i es va publicar en els Annals LI de 2010.

L'últim dels congressos convocats és el que es publica en els Annals LIII de 2012 que teniu a les mans. Amb el títol de *La Girona del barroc*, va tenir lloc els dies 24, 25 i 26 de novembre de 2011 a la seu de l'Institut.

Es va organitzar amb la col·laboració de l'Ajuntament de Girona i del Patronat Francesc Eiximenis i es va anunciar a través de dues circulars. En la primera es deia que amb el títol de *La Girona del barroc*, "... volem encloure els aspectes socials, econòmics i artístics d'aquesta època, centrada en el segle XVII, però tenint en compte també els precedents i la continuïtat abans i més enllà d'aquest segle. El centre d'interès del congrés és la ciutat de Girona, però tant les ponències com les comunicacions poden centrar-se també en les comarques gironines i, si s'escau, ocupar-se de les relacions del barroc de Girona amb el d'altres llocs de Catalunya i Europa".

La intenció era encarregar unes ponències que cobrissin els diferents aspectes que podria tenir el congrés:

- Girona dins la Catalunya del barroc
- El govern de la ciutat i de la vegueria en el barroc
- L'església gironina durant l'època del barroc
- Les arts durant el barroc gironí
- La societat gironina del barroc
- La música del barroc a Girona

A més, els Amics de la Música Antiga organitzarien un concert de música barroca en el marc del congrés.

En la segona circular es concretaven les ponències, que es van ampliar, ja que van passar de sis a vuit, que es van concentrar entre el dijous 24 i el divendres 25 de novembre, dues al matí i dues la tarda de cadascun d'aquest dos dies, mantenint l'ordre amb què van ésser anunciades:

La primera era *Girona a la Catalunya del barroc*, a càrrec del Dr. Antoni Simon, catedràtic d'Història Moderna de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La segona, *Església i ciutat: la revolta contra la dècima a Girona (1634)*, que va desenvolupar el Dr. Xavier Torres, catedràtic d'Història Moderna de la Universitat de Girona.

La tercera, *Art i arquitectura del barroc al Bisbat de Girona*, pel Dr. Francesc Miralpeix, professor titular d'Història de l'Art de la Universitat de Girona.

La quarta, *La literatura a Girona a l'època del barroc*, pel Dr. Albert Rossich, catedràtic de Literatura Catalana de la Universitat de Girona.

La cinquena, *L'església gironina del barroc*, a càrrec de la Dra. Montserrat Jiménez, professora titular d'Història Moderna de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La sisena, *La Girona del barroc: ciutat de convents*, per la Dra. Anna Gironella, historiadora i arxivera de l'Arxiu Municipal de Girona.

La setena, *El barroc musical a Girona: un acostament des de les fonts*, pel Sr. Josep Pujol, musicòleg, escriptor i professor de l'Escola Superior de Música de Catalunya.

I, finalment, una vuitena, *De la fam a l'opulència. Alimentació i cuina a l'època barroca*, per Jaume Fàbrega, professor d'Enogastronomia de l'Escola de Turisme i Direcció Hotelera de la UAB.

Per als assistents al congrés va ésser un goig escoltar aquestes ponències, que ens van permetre aprofundir en molts aspectes d'una etapa cultural i cronològica relativament poc estudiada a Girona i a Catalunya. Van anar acompanyades de debats, més o menys actius segons els casos.

La majoria dels ponents han redactat uns textos que recullen el que es va dir en el congrés i que són els que ara us podem oferir.

El dijous dia 24 de novembre al matí, a les 12 h, acabada la segona ponència, l'Institut va aprofitar el marc que ens oferia el congrés i la presència de ponents i comunicants per presentar els *Annals LII*, un volum de més de 1.000 pàgines que aplegava els treballs en homenatge a qui fou canonge, degà i arxiver de la Catedral de Girona, mossèn Gabriel Roura i Güibas. Perquè l'Institut també procura homenatjar de la manera que pot i sap fer-ho, aplegant escrits inèdits que els són dedicats, els estudiosos gironins que s'han distingit pels seus treballs històrics. La presentació va anar a càrrec del Dr. Jaume de Puig i Oliver.

Les comunicacions presentades al congrés no van ésser tantes com els organitzadors hauríem volgut, cosa que potser indica que l'època barroca no compta encara amb el nombre d'investigadors que li correspondria. En general foren d'un gran interès i van generar també interessants debats. Totes han estat reunides amb les ponències en aquest volum.

Uns altres estudis i notes d'arxiu que figuren editats en aquestes actes, sobre diversos aspectes culturals del barroc a Catalunya i al Rosselló, alguns dels quals desborden el marc cronològic d'aquesta estètica, ens permeten

redescobrir l'evolució complexa de la nostra història cultural durant una gran part del segle XVIII, a inicis del segle XIX.

El dissabte dia 26 de novembre hi havia prevista una visita a monuments barrocs de la ciutat de Girona, però un sondeig entre els presents als actes del divendres va fer veure que hi hauria pocs assistents, per la qual cosa es va deixar per a una altra ocasió. Tenim el propòsit de fer-la dins del marc d'un cicle de visites a la ciutat que l'Institut pensa organitzar pròximament.

El diumenge 27 de novembre, a les 19 h, a la Catedral de Girona, va tenir lloc el concert organitzat, amb ocasió del congrés, pels Amics de la Música Antiga de Girona. Sota la direcció d'Albert Bosch, una colla d'excel·lents intèrprets van tocar i cantar obres del mestre de capella de la catedral de Girona Josep Gaz (1690-1739).

L'entrada era gratuïta. Com sempre que els Amics de la Música Antiga organitzen un concert en el marc de la catedral, va ésser un èxit de públic i un record inesborrable per a tots aquells que vam tenir la fortuna d'assistir-hi.

Us desitjo una feliç lectura dels treballs que més us interessin dels aplegats en aquest nou volum dels Annals de l'Institut d'Estudis Gironins.

NARCÍS SOLER MASFERRER

President de l'Institut d'Estudis Gironins